

FİİLDE KİP

Eklendiği fiilde eylemin yapılış zamanını ya da yapılış amacını belirten eklerdir.

1. Kip ekleri sadece fiillere eklenir.
2. Kip ekleri çekim ekidir.
3. Kip eki alan fiil yüklem olur.
4. Kip eki alan fiile çekimli fiil denir.

Fiil + Kip Eki + Kişi Eki

Haber (Bildirme) Kipleri Yapılış zamanını bildirir.		Dilek Kipleri Yapılış amacını bildirir.	
Geçmiş Zaman	Görülen Geçmiş Zaman: -di Duyulan (Öğrenilen) Geçmiş Z.: -miş	Gereklilik Kipi	-meli -malı
Şimdiki Zaman	-() yor	Şart Kipi	-se -sa
Gelecek Zaman	-ecek -acak	İstek Kipi	-e -a
Geniş Zaman	-() r	Emir Kipi	Ek Yok

Fiil + Kip Eki + Kişi (Şahıs) Eki

Oku- + -malı + -sın

Git- + -se + -ler

Yaz- + -(ı)yor + -um

Yüz- + -dü + -k

Olumsuz Yapma: Fiil “-me, -ma” olumsuzluk eki ile olumsuz yapılır.

Geniş zaman “-mez, -maz” ile olumsuz yapılır.

Fiil + Olumsuzluk Eki + Kip Eki + Kişi (Şahıs) E.

Git- + **-me** + -(y)ecek + -im

Git- + -(e)r olumsuzu Git- + **-mez**

Geçen hafta tiyatroya gittim. (git- + -ti + im)
Kitap okumayı severim. (sev- + -(e)r + -im)
Düzenli kitap okumalıyız. (oku- + -malı + -(y)ız)
Yarın tiyatroya gideceğim. (git- + -ecek + -im)
Ödevimi yapıyorum. (yap- + -(ı)yor + -um)

Ayrıntı Bilgi: “-makta, -mekte” eki de şimdiki zaman eki olarak kabul edilir.

Ali kitap okumaktadır.

Dışarıda yağmur yağmakta.

Dışarıdaki köpekler havlamakta.

KİP (ANLAM-ZAMAN) KAYMASI

Fiilin kipiyle cümledeki diğer zaman sözcüğü aynı zamanı ifade etmiyorsa kip kayması denir.

Yarın Ankara’ya gidiyorum. / Yarın Ankara’ya gideceğim.

Gelecek Zaman Şimdiki Zaman Gelecek Zaman Gelecek Zaman

Sabahları kahvaltı yapıyorum. / Sabahları kahvaltı yaparım.

Geniş Zaman Şimdiki Zaman Geniş Zaman Geniş Zaman

Mutfakta bir şişe süt olacak. / Mutfakta bir şişe süt olmalı.

Gereklilik Kipi Gelecek Zaman Gereklilik Kipi

NOT: Tarihi olayların anlatımında “görülen geçmiş zaman” kipi kullanılır.

“29 Ekim 1923’te cumhuriyet ilan edildi.”

NOT: Masallarda “duyulan geçmiş zaman” kipi kullanılır.

“Nasrettin Hoca bir gün komşusuna gitmiş.”